

РЕШЕНИЕ НА СЪДА

12 юли 1990 година*

По дело C-188/89

с предмет преюдициално запитване, отправено до Съда на основание член 177 от Договора за ЕИО от House of Lords, (Обединеното кралство) в производството, висящо пред този съд между

A. Foster, G. A. H. M. Fulford-Brown, J. Morgan, M. Roby, E. M. Salloway и P. Sullivan

и

British Gas plc, английско дружество

относно тълкуването на Директива 76/207/ЕИО на Съвета от 9 февруари 1976 г. относно прилагането на принципа на равното третиране на мъжете и жените по отношение на достъпа до заетост, професионалната квалификация и развитие, и на условията на труд (ОВ 1976 г., L 39, стр. 40),

СЪДЪТ,

в състав: Sir Gordon Slynn, председател на състав, в качеството на председател, г-н C. N. Kakouris, г-н F. A. Schockweiler и г-н M. Zuleeg, председатели на състав, г-н G. F. Mancini, г-н R. Joliet, г-н T. F. O' Higgins, г-н J. C. Moitinho de Almeida, г-н G. C. Rodríguez Iglesias, г-н F. Grévisse и г-н M. Díez de Velasco, съдии,

генерален адвокат: г-н W. Van Gerven,

секретар: г-н H. A. Rühl, главен администратор,

като взе предвид становищата, представени:

- за г-жа Foster и други от адв. James Goudie, QC, и от адв. John Cavanagh, barrister, упълномощени от г-н Bruce Piper, solicitor,

- за British Gas plc, от адв. Michael J. Beloff, QC и от адв. Elizabeth Slade, barrister, упълномощени от г-н C. E. H. Twiss, директор на правна служба, British Gas plc,

- за правителството на Обединеното кралство от г-жа Susan J. Hay от Treasury Solicitor's Department, подпомогната от адв. John Laws и адв. David Pannick, barristers, в качеството на представители,

* Език на производството: английски.

- за Комисията на Европейските общности, от г-жа Karen Banks, член на нейния правен отдел, в качеството на представител,

като взе предвид доклада от съдебното заседание,

след като изслуша устните становища на г-жа Foster и други, British Gas plc, правителството на Обединеното кралство и Комисията на съдебното заседание от 15 март 1990 г.,

след като изслуша становището на генералния адвокат, представено на съдебното заседание от 8 май 1990 г.,

постанови настоящото

Решение

1. С Определение от 4 май 1989 г., постъпило в Съда на 29 май 1989 г., House of Lords (Камарата на лордовете) е отправил до на Съда за преюдициално запитване съгласно Член 177 от Договора за ЕИО въпрос относно тълкуването на Директива 76/207/ЕИО на Съвета от 9 февруари 1976 г. относно прилагането на принципа на равното третиране на мъжете и жените по отношение на достъпа до заетост, професионалната квалификация и развитие, и на условията на труд (ОВ 1976 г., L 39, стр. 40).

2. Въпросът е повдигнат в делото между г-жа A. Foster, г-жа G. A. H. M. Fulford-Brown, г-жа J. Morgan, г-жа M. Roby, г-жа E. M. Salloway и г-жа P. Sullivan (наричани по-нататък „жалбоподатели в главното производство“), жени, които преди са били наети от „British Gas Corporation“ (наричана по-нататък „BGC „), и British Gas plc (наричана по-нататък „ответник в главното производство“), приемник на правата и задълженията на BGC, във връзка с тяхното принудително пенсиониране от BGC.

3. По силата на Gas Act 1972 г. (Закон за газът), който регулира BGC в конкретния момент, BGC е законна корпорация, която отговаря за разработването и поддръжката на система за доставка на газ във Великобритания и има монопол за доставката на газ.

4. Членовете на BGC са назначени от компетентния държавен секретар. Той има и правомощията да дава нареждания от общ характер на BGC във връзка с въпроси, които засягат националния интерес и инструкции относно нейното управление.

5. BGC е задължена да представя на държавния секретар периодични доклади за изпълнението на нейните функции, нейното управление и програми. Тези доклади след това се представят пред двете камари на Парламента. Съгласно Gas Act от 1972 г. BGC има правото, със съгласието на държавния секретар, да предлага законопроекти на Парламента.

6. От BGC се изисква да поддържа балансиран бюджет за период от две последователни години. Държавният секретар може да нареди на BGC да плати определени средства на него или да отдели средства за определени цели.

7. BGC е приватизирана съгласно Gas Act от 1986 г. В резултат от приватизацията се създава British Gas plc, ответникът по главното производство, на която се прехвърлят правата и задълженията на BGC в сила от 24 август 1986 г.

8. BGC изисква от жалбоподателите по главното производство да се пенсионира на различни дати в периода 27 декември 1985 г. и 22 юли 1986 г. при навършването на 60 години. Тези пенсионирания отразяват обща политика, следвана от BGC, която изисква от нейните служители да се пенсионира при достигането на възрастта, когато имат право на държавна пенсия съгласно британското законодателство, а именно 60 години за жените и 65 за мъжете.

9. Жалбоподателите по главното производство, които са имали желание да продължат да работят, завеждат дело за щети пред британските съдилища, като твърдят, че тяхното пенсиониране от BGC противоречи на член 5, параграф 1 от Директива 76/207. Съгласно тази разпоредба: „прилагането на принципа на равното третиране по отношение на условията на труд, включително и условията за уволнение означава, че на мъжете и жените се гарантират еднакви условия без дискриминация, основана на пола”.

10. Съгласно определението на House of Lords, страните в главното производство са съгласни, че въз основа на Решението на Съда по дело 152/84 Marshall/Southampton и South-West Hampshire Area Health Authority (152/84, Recueil, стр. 723) уволненията противоречат на член 5, параграф 1 от Директива 76/207. Те също така са съгласни, че тези уволнения не са незаконни съгласно действащото британско законодателство в конкретния момент и че съгласно предишни решения на House of Lords това законодателство не може да бъде тълкувано по начин съвместим с Директива 76/207. Страните са в спор по въпроса дали може член 5, параграф 1 от директивата да се използва срещу BGC.

11. Именно при тези обстоятелства House of Lords преустановява производството и отправя следния въпрос до Съда за преюдициално запитване:

„Била ли е BGC (в конкретния момент) орган от такъв тип, че жалбоподателите да имат право в английски съдилища да позоват директно на Директива 76/207 на Съвета от 9 февруари 1976 г. относно прилагането на принципа на равното третиране на мъжете и жените по отношение на достъпа до заетост, професионалната квалификация и развитие, и на условията на труд, за да имат право да предявяват иск за щети на основание, че политиката по пенсиониране на BGC противоречи на директивата?”

12. Прави се препратка към доклада от съдебното заседание за по-пълно отчитане на фактите по делото, съответното законодателство на Общността, хода на

производството и писмените становища, представени на Съда, които се споменават или дискутират по-нататък само доколкото е необходимо за доводите на Съда.

Относно компетентността на Съда

13. Преди да се разгледа въпроса поставен от House of Lords, първо трябва да се отбележи като предварителен момент, че Обединеното кралство твърди, че не е работа на Съда на Европейските общности, а на националните съдилища да решат, в контекста на националната правна система, дали разпоредбите на една директива могат да се използват срещу орган като BGC.

14. Въпросът какъв резултат имат мерките, приети от институции на Общността, и по-специално, дали тези мерки могат да бъдат използвани срещу определени категории лица, включва тълкуване на членовете от Договора относно мерки, приети от институциите и мярката на Общността, предмет на спора.

15. Следва, че Съдът на Европейските общности има юрисдикция в производството за преюдициално запитване да определи категориите лица, срещу които разпоредбите на директива могат да бъдат използвани. От друга страна, националните съдилища са тези, които трябва да решат дали страна по дело, представено за разглеждане от тях, е обхванато от някоя от така определените категории.

Относно позоваването на разпоредбите от директивата срещу орган като BGC

16. Както Съдът последователно се е произнасял (вж. Решение от 19 февруари 1982 г., Becker/Hauptzollamt Münster-Innenstadt параграфи 23 - 25, 8/81, Recueil, стр.53), когато органите на Общността чрез директива са задължили държава-членка да възприеме определен курс на действие, ефективността на подобна мярка би била намалена, ако лицата не могат да се позовават на нея в производства пред съд, а национални съдилища не могат да я вземат предвид като елемент от законодателството на Общността. Следователно, държава-членка, която не е приела мерките за изпълнение изисквани от директивата в рамките на предвидения срок, не може да пледира срещу физически лица своето собствено неизпълнение на задълженията, които директивата налага. От тук следва, че когато разпоредбите на дадена директива изглеждат, доколкото става дума за тяхното съдържание, категорични и достатъчно точни, тези разпоредби, при липсата на мерки за изпълнение, приети в рамките на предвидения срок, могат да се използват срещу всяка национална разпоредба, която е несъвместима с директивата или доколкото разпоредбите определят права, които лицата са в състояние да отстояват срещу държавата.

17. Съдът се произнася в своето Решение по дело 152/84 Marshall, параграф 49, че когато дадено лице може да се позове на директива срещу държавата, то може да направи това независимо от качеството, в което последната действа, дали като работодател или държавен орган. И в двата случая е необходимо да се попречи на

държавата да се възползва от собственото си неспазване на законодателството на Общността.

18. На базата на тези съображения, Съдът се произнася в поредица от дела, че би могло да се прави позоваване на безусловни и достатъчно точни разпоредби на директива срещу организации или органи, които са предмет на власт или контрол от държавата или имат специални правомощия, освен тези, които са в резултат от нормалните правила, прилагани във взаимоотношенията между хората.

19. Съдът съответно твърди, че би могло да се прави позоваване на разпоредби на директива срещу данъчни власти (Решения от 19 януари 1982 г., *Becker*, цитирано по-горе, и от 22 февруари 1990 г., *CECA/Faillite Acciaierie e Perrière Busseni*, C-221/88, *Recueil*, стр. I-495), местни или регионални власти (Решение от 22 юни 1989 г., *Fratelli Costanzo/Commune de Milan*, 103/88, *Recueil*, стр. 1839), конституционно независими органи, отговорни за поддържането на обществения ред и сигурност (Решение от 15 май 1986 г., *Johnston/Chief Constable of the Royal Ulster Constabulary*, 222/84, *Recueil*, стр. 1651) и обществени органи, които предоставят обществени здравни услуги (Решение от 26 февруари 1986 г., *Marshall*, цитирано по-горе).

20. От изложеното следва, че орган, независимо от юридическата му форма, който е натоварен да отговаря, съгласно мярка, приета от държавата, за предоставянето на обществена услуга под контрола на държавата и за тази цел има специални правомощия, освен тези, които са в резултат от нормалните правила, прилагани във взаимоотношенията между хората, е включен във всеки случай сред органите, срещу които може да се използват разпоредбите на директива, която може да има пряк ефект.

21. Относно член 5, параграф 1 от Директива 76/207, следва да се отбележи, че в Решението по дело 152/84 *Marshall*, цитирано по-горе, по параграф 52, Съдът се произнася, че тази разпоредба е безусловна и достатъчно точна, за да може едно лице да се позовава на нея и да бъде прилагана от националните съдилища.

22. Следователно отговорът на въпроса отправен от House of Lords трябва да бъде, че може да се прави позоваване на член 5, параграф 1 от Директива 76/207 на Съвета от 9 февруари 1976 г. в иск за щети срещу орган, независимо от юридическата му форма, който е натоварен с отговорност съгласно мярка, приета от държавата, за предоставяне на обществена услуга под контрола на държавата и за тази цел има специални правомощия, освен тези, които са в резултат от нормалните правила, прилагани във взаимоотношенията между хората.

По съдебните разноски

23. Разноските, направени от правителството на Обединеното кралство и от Комисията на Европейските общности, които са представили становища пред Съда, не подлежат на възстановяване. С оглед на обстоятелството, че за страните по

главното производство настоящото дело има характер на инцидентен установителен иск в производството пред националната юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски.

По изложените съображения,

Съдът,

като се произнася по въпроса, отправен до него от House of Lords с Определение от 4 май 1989 г., реши:

Може да се прави позоваване на член 5, параграф 1 от Директива 76/207/ЕИО на Съвета от 9 февруари 1976 г. относно прилагането на принципа на равното третиране на мъжете и жените по отношение на достъпа до заетост, професионалната квалификация и развитие, и на условията на труд в иск за щети срещу орган, независимо от юридическата му форма, който е натоварен с отговорност, съгласно мярка, приета от държавата, за предоставянето на обществена услуга под контрола на държавата и за тази цел има специални правомощия, освен тези, които са в резултат от нормалните правила, прилагани във взаимоотношенията между хората.

Подписи

Произнесено в открито съдебно заседание в Люксембург на 12 юли 1990 година.

Подписи